

Saviesa, fugues i tradició

<<Escrivim perquè llegim>>. Aquesta frase atribuïda, en ple romanticisme, a un dels germans Schlegel ens porta, en certa manera, al nucli essencial del programa que ens presenta, aquest vespre, la Camerata Eduard Toldrà. En efecte, són el contacte i el coneixement de la tradició musical que han precedit a un compositor els que el porten a voler-se afegir a la pràctica compositiva que l'ha precedit. Els dos creadors del concert d'avui, Bach-Gerhard, si se'ls pot atribuir un denominador comú, malgrat viure en èpoques i mostrar estils d'allò més diferents, és el de la seva relació amb la tradició.

En els anys que JSB va estar immers en la composició de *L'Ofrena musical* i la *Missa en si menor* va produir-se un fet que pot ajudar a explicar una mica millor la gènesi de la creació d'una altra important obra dels darrers anys de la vida de Bach: *L'Art de la Fuga BWV 1080*. Entre els anys 1747 i 1749 va passar per Leipzig, procedent d'un viatge de París a Berlín, el compositor i teòric Friedrich Wilhelm Marburg (1718-1795). Aquest, precisament, s'havia traslladat a París per estudiar amb J.P.Rameau i va acabar desenvolupant un important corpus teòric, entre el que cal destacar el seu *Abhandlung von der Fuge* (1753-1754), una obra que cal veure com la plasmació teòrica de la mítica obra bachiana de *L'Art de la Fuga*. Si bé cap a 1742 Bach ja havia compost una versió primerenca de *Die Kunst der Fuge*, aquesta visita de Marburg va fer-li adonar que, potser, encara no estava del tot dit. Així, aquella primera versió de 1742 formada per catorze moviments (dotze fugues i dos cançons), va ser sotmesa a un seriós procés de revisió i ampliació on, fins i tot, va decidir compondre una fuga quàdruple quan l'obra ja era al taller del gravador.

La magistralitat en la que Bach es va moure sota aquesta forma musical, en els anys i generacions posteriors, va quedar com un referent de perfecció on qualsevol compositor seriós havia de voler ja no comparar-se, sinó saber quin era el seu lloc veritable respecte a aquest monument d'*ars perfecta*.

De contemporanis i savis, si n'hi ha un de majúscul aquest és el nostre compositor vallenc Robert Gerhard que per instància i encàrrec del musicòleg i clavicembalista Thurston Dart (1921-1971) va compondre el *Concert per a clavicèmbal*. Estrenat el 25 de març de 1958 per la Boyd Neel String Orchestra dirigida per Brian Priestman i el amb mateix Dart com a solista, el resultat va ser una actuació tan nefasta que va provocar una reacció airada per part de Gerhard prohibint-li a Dart la seva interpretació mai més. Posteriorment, una nova interpretació emesa per la BBC va permetre validar l'obra al nostre compositor. En els nostres dies, el concert ha de considerar-se com una veritable obra mestra, una més, de Gerhard i que el situa al costat d'altres grans concerts per a clavicèmbal del segle XX com ho poden ser els de Manuel de Falla, Francis Poulenc o Henryk Górecki.

Oriol Pérez i Treviño

Programa

J.S. Bach

L'art de la fuga

Contrapunctus I, III, IX
(per a clave sol)

Robert Gerhard

Concerto per a clave, corda i percussió

Allegro maestoso
Largo
Vivace spiritoso

J.S. Bach

L'art de la fuga

Contrapunctus I, III, IX
(per a orquestra de corda)

J.S. Bach

Concert de Brandenburg núm. 5 en re major BWV 1050

Allegro
Affettuoso
Allegro

Camerata Eduard Toldrà

Ariadna Padró, violí

Marina Durany, flauta

Pau Montané, percussió

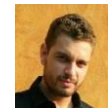
Dani Espasa, clave i director

Ariadna Padró. Violinista de professió i docent especialitzada en l'ensenyament del violí. Ha tocat en les principals orquestres del país com l'Orquestra del Gran Teatre del Liceu i l'OBC. Membre del Trio Alquímia. Ha col·laborat amb el Quartet Casals. Coordinadora pedagògica d'Esclat i professora de violí del Conservatori Municipal de Manresa. Concertino titular de la Camerata Eduard Toldrà.

Marina Durany. Flautista i pintora. En al camp de la música ha participat en orquestres com l'OBC, l'Orquestra Ciudad de Granada, l'Orquestra Sinfónica de Galicia, l'Orquestra Sinfónica del Vallès; orquestres de música antiga com Al Ayre Español, Bach Zum Mitsingen, Bachvereniging i Harmony of Nations, i actualment és flauta solista de Vespres d'Arnadí i l'Orquestra Barroca Catalana.

Pau Montané. Percussionista. Ha col·laborat amb les principals orquestres del país, OBC, Orquestra de Cadaqués, Sinfónica del Vallès, GiOrquestra, Terrassa 48, Ensemble BCN216, Camerata Eduard Toldrà... És professor de percussió de l'Escola Conservatori Mestre Montserrat

Dani Espasa. Toca el clavecí, el piano, l'orgue i l'acordió i també dirigeix i compon. Tot això aplicat en àmbits tan diversos com la música clàssica, l'antiga, la contemporània i la cançó. Ha realitzat una intensa activitat en grups de música barroca, renaixentista i medieval com Hespèrion XXI, Le Concert des Nations, Mala Punica, La Hispanoflamenca, Les Sacqueboutiers de Toulouse i La Caravaggia. Professor de cambra i improvisació a l'Esmuc i director de Vespres d'Arnadí.

Músics de corda:

Violins I: Gabriel Coll, Andrea Duca, Francesc Guzmán, Carlota Novell, Patricia Martínez

Violins II: Pol Berlinches, Javier González, Sergi Miró, Esther Buendia, Joan Bosch

Violes: Soledad Vicente, Quim Badia, Laia Besalduch, Natàlia Gomes

Violoncels: Gabrielle Deakin, Sergi Huerta, Gilbert Bernadó, Laia Ruiz

Contrabaixos: Esteve Colomé, Trent Hellerstein